

REPUBLICA MOLDOVA

Consiliul Raional Soroca

D O S A R nr.01-2D 41/11

Documente privind justificarea adoptării Deciziei Consiliului Raional Soroca

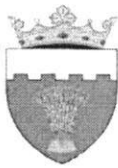
Cu privire la Decizia Consiliului Raional Soroca nr.7/12 din 30 septembrie 2022
„Cu privire la sesizarea Direcției Generale Teritoriale „Nord” al CNA al RM”

Data constituirii _____ 2026

Total file –

Termen de păstrare - permanent

CONSILIUL RAIONAL SOROCA
Data <u>16.08.2026</u>
Indicele <u>02/1-16/1814</u>

mun. Soroca
REPUBLICA MOLDOVA
CONSILIUL RAIONAL SOROCA

SERVICIUL ASISTENȚĂ JURIDICĂ

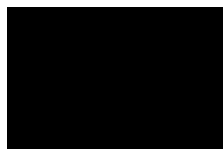
01-21j 18 septembrie 2026

Dlui Veaceslav RUSNAC,
Președinte al raionului Soroca

Stimate Domnule Președinte

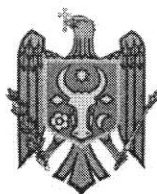
Prin prezenta, solicităm respectuos includerea în ordinea de zi la ședința Consiliului Raional Soroca, proiectul de decizie Cu privire la Decizia Consiliului Raional Soroca nr.7/12 din 30 septembrie 2022 „Cu privire la sesizarea Direcției Generale Teritoriale „Nord” al CNA al RM”

Cu respect,

Angela Gheregă,
Șefă a
Serviciului Asistență Juridică

CONSILIUL RAIONAL SOROCA
Data <u>16.09.2026</u>
Indicele <u>02/4-16/1514</u>

proiect

REPUBLICA MOLDOVA
CONSILIUL RAIONAL SOROCA
DECIZIE

nr.4/ din ____ octombrie 2026

Cu privire la Decizia Consiliului Raional Soroca
nr.7/12 din 30 septembrie 2022

Cu privire la sesizarea Direcției Generale Teritoriale „Nord” al CNA al RM

Consiliul Raional Soroca întrunit în ședința în data de ____ octombrie 2026,

Având în vedere:

Expunerea de motive din Nota de fundamentare la proiectul de decizie a Consiliului Raional Soroca Cu privire la decizia nr.7/12 din 30 septembrie 2022 „Cu privire la sesizarea Direcției Generale Teritoriale „Nord” al CNA al RM” - prezentată de șefa Serviciului Asistență Juridică nr.01.20j din 18 septembrie 2026;

- Avizul Comisiilor consultative de specialitate;

În temeiul:

- art.10, art.118-125 din Codul administrativ al Republicii Moldova nr.116/2018;
- art.43 alin.(2) din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, cu modificările ulterioare;
- Hotărârea Judecătoriei Soroca sediul Central nr.3-118/22 din 20 aprilie 2023,
- Decizia Curții de Apel Bălți nr.3a-94/23 din 05 decembrie 2023,
- Încheierea Curții Supreme de Justiție nr.3ra-250/24 din 06 mai 2026

DECIDE:

1.Se anulează pct.2 din Decizia Consiliului Raional Soroca nr.7/12 din 30 septembrie 2022 „Cu privire la sesizarea Direcției Generale Teritoriale „Nord” al Centrului Național Anticorupție al RM nr.12/3113 din 10.08.2022”.

2.Prezenta decizie intră în vigoare la data includerii în Registrul de Stat al Actelor Locale și se aduce la cunoștință publică prin plasarea pe pagina web a Consiliului raional.

3.Decizia în cauză poate fi contestată cu cererea prealabilă adresată Consiliului Raional Soroca, cu sediul în mun.Soroca, str.Ștefan cel Mare, 5, în termen de 30 de zile, conform prevederilor Codului administrativ al Republicii Moldova.

Elaborat:

Agela Gherega, șefă a Serviciului Asistență Juridică

Avizat:

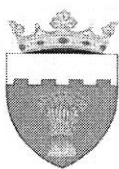
na Mării, Secretară a Consiliului Raional Soroca

Coordon

aceslav Rusnac, Președinte al Raionului Soroca

a Bordianu, Vicepreședintă a Raionului Soroca

ie Tănase, Vicepreședinte al Raionului Soroca

REPUBLICA MOLDOVA
CONSILIUL RAIONAL SOROCA

SERVICIUL ASISTENȚĂ JURIDICĂ

nr. 01.20j din 18 septembrie 2026

Nota de fundamentare la proiectul de decizie

Cu privire la Decizia Consiliului Raional Soroca nr.7/12 din 30 septembrie 2022
„Cu privire la sesizarea Direcției Generale Teritoriale „Nord” al CNA al RM”

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului:

Președintele raionului în calitate de inițiator, autoritate reprezentativă din cadrul unității administrativ-teritoriale și executivă a Consiliului Raional Soroca, Serviciul Asistență Juridică a Aparatului Președintelui raionului în calitate de structură funcțională, a elaborat proiectul de decizie Cu privire la Decizia Consiliului Raional Soroca nr.7/12 din 30 septembrie 2022 „Cu privire la sesizarea Direcției Generale Teritoriale „Nord” al CNA al RM”

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului:

Prin sesizarea nr.12/3113 din 10.08.2022, Centrul Național Anticorupție având în procedura de exercitare a urmăririi penale cauza nr.2022970187, a solicitat examinarea la ședința Consiliului raional preținsele încălcări și anume (servicii de proiectare în sumă de 195 000 lei, livrări de construcție executate în sumă de 2928365,38 lei și achiziționarea serviciilor de control de autor al proiectului în sumă de 7518,28 lei), pentru construcția stadionului de fotbal amplasat în satul Rublenița, sub aspectul aprecierii considerabilității prejudiciului cauzat bugetului local și unității administrativ teritoriale în urma acțiunilor descrise..

Prin decizia nr.7/12 din 30.09.2022, Consiliul raional Soroca a luat act de sesizarea Direcției Generale Teritoriale „Nord” al Centrului Național Anticorupție al RM nr.12/3113

din 10.08.2022 și la pct.2 este stipulat că, a fost apreciat neconsiderabil prejudiciul cauzat bugetului Consiliului Raional Soroca prin sumele enumerate în sesizare.

Urmare a controlului de legalitate, Oficiul teritorial al Cancelariei de Stat a constatat că pct.2 al deciziei sus menționată este ilegal or, Consiliul raional Soroca decide că se apreciază neconsiderabil prejudiciul cauzat bugetului Consiliului raional Soroca prin sumele calculate și achitate , enumerate în demersul Direcției Generale Teritoriale „Nord” al Centrului Național Anticorupție a RM, ce constituie servicii de proiectare în sumă de 195 000 lei, livrări de construcție executate în sumă de 2928365,38 lei și achiziționarea serviciilor de control de autor al proiectului în sumă de 7518,28 lei.

Oficiul Teritorial Soroca al Cancelariei de Stat s-a adresat cu cerere de Chemare în judecată privind anularea pct.2, Decizia Consiliului Raional Soroca 7/12 din 30 septembrie 2022 „Cu privire la sesizarea Direcției Generale Teritoriale „Nord” al Centrului Național Anticorupție al RM nr.12/3113 din 10.08.2022”.

La data de 20 aprilie 2023 a fost emisă Hotărârea nr.3-118/22 Judecătoriei Soroca (sediul Central) prin care a fost acordat câștig de cauză Consiliului Raional Soroca.

Prin decizia nr.3a-94/23 din 05 decembrie 2023 al Curții de Apel Bălți Colegiului Civil și de Contencios administrativ a fost casată integral Hotărârea Judecătoriei Soroca, sediul Central și admis apelul declarat de Oficiul Teritorial Soroca al Cancelariei de Stat. Curtea Supremă de Justiție prin încheierea nr.3ra-250/24 din 06.05.2026 a declarant inadmisibil recursul depus de Consiliul Raional Soroca împotriva Deciziei din 5 decembrie 2023 a Curții de Apel Bălți.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi:

Prin proiectul de decizie nominalizat consilierilor li se propune de a anula pct.2, din Decizia 7/12 din 30 septembrie 2022 „Cu privire la sesizarea Direcției Generale Teritoriale „Nord” al Centrului Național Anticorupție al RM nr. 12/3113 din 10.08.2022”.

4. Fundamentarea economico - financiară:

Implementarea proiectului de decizie sus menționat nu va suporta cheltuieli suplimentare.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare:

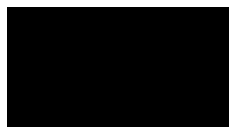
Proiectul de decizie Cu privire la Decizia Consiliului Raional Soroca nr.7/12 din 30 septembrie 2022 „Cu privire la sesizarea Direcției Generale Teritoriale „Nord” al CNA al RM este elaborat în temeiul:

- art.10, art.118-125 din Codul administrativ al Republicii Moldova nr.116/2018;
- art.43 alin.(2) din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, cu modificările ulterioare;
- Hotărârea Judecătoriei Soroca sediul Central nr.3-118/22 din 20 aprilie 2023,
- Decizia Curții de Apel Bălți nr.3a-94/23 din 05 decembrie 2023,
- Încheierea Curții Supreme de Justiție nr.3ra-250/24 din 06 mai 2026

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului:

În scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional proiectul de decizie dat a fost plasat pe pagina oficială a Consiliului Raional Soroca.

Proiectul de decizie se va propune spre examinare și avizare comisiilor consultative de specialitate, apoi se va înainta spre aprobare la ședința Consiliului Raional Soroca.

Angela Gherega,
Sefă a
Serviciului Asistență Juridică

**REPUBLICA MOLDOVA
CONSILIUL RAIONAL SOROCA
DECIZIE**

Cu privire la sesizarea Direcției Generale Teritoriale „Nord” al
Centrului Național Anticorupție al RM nr.12/3113 din 10.08.2022

Consiliul Raional Soroca întrunit în ședința extraordinară din data de 30 septembrie 2022

În temeiul:

- art.43 alin.2 din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, cu modificările ulterioare;
- Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative,

DECIDE:

1. Se ia act de sesizarea Direcției Generale Teritoriale „Nord” al Centrului Național Anticorupție al RM nr.12/3113 din 10.08.2022, conform anexei.

2. Se apreciază neconsiderabil prejudiciul cauzat bugetului Consiliul Raional Soroca prin sumele enumerate în sesizare, după cum urmează:

- 2.1 195 000,0 lei – servicii de proiectare;
- 2.2 2 928 365,38 lei – lucrări de construcție executate;
- 2.3 7 518,28 lei – achiziționarea serviciilor de control de autor al proiectului;

3. Se desemnează dl Iurie Tănase, vicepreședinte al raionului, ca reprezentant al Consiliului Raional Soroca, precum și a entității publice în calitate de partea vătămată în cadrul efectuării urmăririi penale pe cauza penală nr.2022970187.

4. Angajații cu funcții executive și de răspundere să examineze încălcările reflectate, precum și recapitularea prevederilor actelor normative ce reglementează segmentele de activitate în cadrul cărora au fost admise încălcări, în scopul respectării întocmai a prevederilor în vigoare și neadmiterii pe viitor a unor încălcări similare.

5. Controlul asupra executării prezentei decizii se pune în sarcina dlui Rusnac Veaceslav, Președinte al raionului Soroca.

6. Prezenta decizie intră în vigoare la data includerii în Registrul de Stat al actelor locale, totodată se comunică prin transmiterea copiilor:

- Președintelui raionului Soroca;
- Direcție Finanțe;
- Direcției Generale Teritoriale „Nord” al Centrului Național Anticorupție al RM.

Președinte al ședinței

Maria DEREJOVSCAIA

Contrasemnăt

Stela ZABRIAN,
Secretar al Consiliului Raional Soroca

nr. 7/12

din 30 septembrie 2022

municipiul Soroca

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

DIRECȚIA GENERALĂ
TERITORIALĂ „NORD”

la Decizia Consiliului raional Soroca
nr. 7/12 din 30 septembrie 2022
УПРАВЛЕНИЕ «НОРД»
la Decizia Consiliului raional Soroca

MD-3100, mun. Bălți, str. Dostoevski, 7012 din 30 septembrie 2022

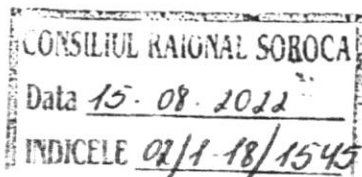
Tel. (+373) 231-2-70-52

Anexă

Nr. 12/3113 din 10.08.2022

La nr. _____ din _____ 2022

la Decizia Consiliului raional Soroca
nr. 7/12 din 30 septembrie 2022

Consiliul Raional Soroca

or. Soroca str. Ștefan cel Mare, 5

SESIZARE

) Direcția urmărire penală a DGT „Nord” a CNA are în procedura de exercitare a urmăririi penale cauza nr. 2022970187 începută de către DUP a DGT Nord a CNA, în temeiul unei bănuieli rezonabile privind comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 327 alin. (2) lit. b) și b¹), art. 335 alin. (1), art. 335 alin. (1) și art. 335 alin. (1) Cod penal, în baza existenței bănuielii rezonabile a faptelor că, factorii de decizie din cadrul Consiliului Raional Soroca, care în conformitate cu prevederile art. 123 Cod penal întrunesc calitățile de persoane publice și cu funcție de demnitate publică, folosind intenționat situația de serviciu, având în gestiune banii alocați de către Consiliul Raional Soroca pentru construcția stadionului de fotbal cu tribune și acoperire artificială a terenului cu capacitatea de 1500 locuri, amplasat în s. Rublenița, r-nul Soroca, au organizat încheierea Contractului nr. 27 din 19.02.2019 privind achiziționarea serviciilor de valoare mică privind proiectarea construcției stadionului respectiv, cu SRL „ARH EXPERT PROIECT” administrată de către Zinaida Golovafii - soția lui Golovafii Ion, care la acel moment pe lângă funcția de arhitect-șef al Serviciului Arhitectură din cadrul Aparatului Președintelui raionului Soroca, deținea și calitatea de asociat a SRL „ARH EXPERT PROIECT” cu cota de participare 50%. Potrivit clauzelor contractului nr. 27 din 19.02.2019 valoarea acestuia constituia suma de 195 000 lei, cu termenul de executare de 2,5 luni, termenul de execuție începând cu data semnării acestuia. Ulterior, la 26.02.2019, factorii de decizie a Consiliului Raional Soroca au contrasemnat și aprobat Actul de executare a serviciilor de proiectare prestate (în baza contractului nr. 27 din 19.02.2019), semnat de către directorul SRL „ARH EXPERT PROIECT” Zinaida Golovafii, vicepreședintele raionului Soroca Iurie Todirean și arhitectul-șef Ion Golovafii și aprobat de președintele raionului Soroca Ghenadie Muntean, prin care se confirmă faptul prestării serviciilor de proiectare și efectuarea decontărilor reciproce, careva reclamații privind cantitatea și calitatea serviciilor prestate nefiind invocate de beneficiari. Ca rezultat, conform facturii fiscale Seria IA0481601 din 27.02.2019, emisă de către SRL „ARH EXPERT PROIECT” în adresa Consiliului Raional Soroca, costul pretinselor servicii prestate de întreprindere în mărime de **195 000 lei**, în baza ordinului de plată nr. 131 din 27.02.2019 au fost transferate în contul entității prestatoare de servicii, pe când în realitate, însăși proiectul în cauză, întocmit superficial, incomplet și fără avizarea tuturor

conform facturii fiscale Seria IA0481605 din 19.12.2019, emisă de către SRL „ARH EXPERT PROIECT” în adresa Consiliului Raional Soroca, costul pretinselor servicii prestate de întreprindere în mărime de **7 518,28 lei**, în baza ordinului de plată nr. 949 din 19.12.2019 au fost transferate în contul entității prestatoare de servicii, deși nici la acea etapă și nici până în prezent proiectul nu a fost ajustat la normele dictate prin prevederile Normativului Național NCM A.07.02-2012 „Procedura de elaborare, avizare, aprobare și conținut-cadru al documentației de proiect pentru construcție. Cerințe și prevederi principale”, prin care acțiuni de către factorii de decizie a SRL „ARH EXPERT PROIECT” fiind cauzate daune în proporții considerabile în sumă de 7515,28 lei drepturilor și intereselor ocrotite de lege a Consiliul Raional Soroca.

Consiliul Raional Soroca a depus la Judecătoria Soroca Cerere de chemare în judecată cu privire la obligarea asociațiilor SRL „ARH EXPERT PROIECT” (Golovații Zinaida și Golovații Ion cu cotele de participare a câte 50 % fiecare) privind lichidarea neconcordanțelor proiectului realizat, iar conform Încheierii Judecătoriei Soroca din 02.11.2021, se refuză în primirea cererii de chemare în judecată unul din motive fiind că, conform informației furnizate de Serviciul înregistrare a unităților de drept Soroca a Agenției Servicii Publice, la 16.07.2021, în baza deciziei asociațiilor, SRL „ARH EXPERT PROIECT” a fost radiată din Registrul de Stat al Persoanelor Juridice.

Luând în considerație cele relatate mai sus, în conformitate cu prevederile art. 57, 59, 217 alin. 2) Cod de procedură penală RM, precum și a Legii nr. 436 din 28.12.200 privind administrația publică locală solicit:

1. Examinarea de către organul deliberativ al administrației publice locale (*Consiliul Raional*) precum și executiv al raionului Soroca, la cea mai recentă ședință ordinară, pretinsele încălcări reflectate mai sus, stabilite în cadrul procesului penal, sub aspectul **aprecierii considerabilității prejudiciului cauzat bugetului local și unității administrativ teritoriale în urma acțiunilor descrise.**
2. Desemnarea oficială a unui reprezentant al Consiliului Raional Soroca pentru recunoașterea lui în calitate respectivă precum și a entității publice în calitate de parte vătămată în cadrul efectuării urmăririi penale pe cauza penală nr. 2022970187.
3. Examinarea de către angajații cu funcții executive și de răspundere din cadrul entității publice a încălcărilor reflectate mai sus, precum și recapitularea prevederilor actelor normative ce reglementează segmentele de activitate în cadrul cărora au fost admise încălcări, în scopul respectării întocmai a prevederilor în vigoare și neadmiterii pe viitor a unor încălcări similare.
4. Informarea organului de urmărire penală despre măsurile întreprinse în termen cât mai scurt de la data parvenirii prezentei sesizări.

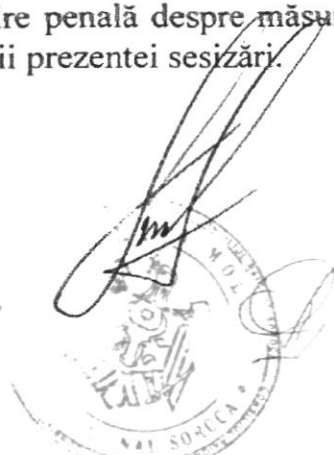
**Ofițer superior de urmărire penală
pentru cazuri excepționale
al DGT Nord a CNA, maior**

Tel.: /231/ 2-45-49

Secretar al Consiliului raional Soroca

Vadim BURLACU

Stela Zabrian

H O T Ă R Ă R E

În numele Legii

Dispozitivul hotărârii pronunțat public la 20 aprilie 2023 mun. Soroca

Judecătoria Soroca sediul Central

Instanța de contencios administrativ în componența:

Președintelui de ședință:

Cristina Botharu

Grefierului:

Alina Bordian

Cu participarea:

Reprezentantului OT Soroca al Cancelariei de Stat:

Larisa Celac

Reprezentanții Consiliului raional Soroca:

Alina Mărți

Stela Zabrian

Persoanei terțe

a examinat în ședința de judecată publică, cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a Oficiului teritorial Soroca al Cancelariei de Stat către Consiliul raional Soroca, terț Direcția Generală Teritorială "Nord" al Centrului Național Anticorupție, cu privire la anularea parțială a actului administrativ -,

A C O N S T A T A T :

Argumentele participanților. Pretențiile reclamantului.

1. La data de 21 decembrie 2022, Oficiului teritorial Soroca al Cancelariei de Stat a înaintat în ordinea contenciosului administrativ acțiune împotriva Consiliul raional Soroca, terț Direcția Generală Teritorială "Nord" al Centrului Național Anticorupție, cu privire la anularea parțială a actului administrativ.

2. În motivarea acțiunii a indicat că, la data de 30 septembrie 2022, Consiliul raional Soroca a adoptat decizia nr.7/12 din 30 septembrie 2022 "Cu privire la sesizarea Direcției Generale Teritoriale "Nord" al Centrului Național Anticorupție al RM nr. 12/3113 din 10.08.2022". Președintele raionului Soroca a fost notificat de către Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat la data de 09 noiembrie 2022 cu nr. 1304/OT9 - 301 privind ilegalitatea deciziei nominalizate. Prin scrisoarea nr.i02/1-18/1656 din 05 decembrie 2022 secretarul consiliul raional a informat că notificarea Oficiului teritorial Soroca al Cancelariei de stat nr. 1304/OT9-306 Președintele raionului a inițiat și a înaintat spre examinare la ședința ordinară a Consiliului raional Soroca din 29 noiembrie 2022. În cadrul ședinței ordinare a Consiliului raional Soroca, la propunerea consilierului raional Ciuvaga Victor, proiectul de decizie Cu privire la notificările Oficiului teritorial Soroca al Cancelariei de Stat a fost exclusă de pe ordinea de zi cu votul majorității consilierilor prezenți, astfel notificările date nu au fost examinate.

3. Urmare a controlului de legalitate, Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat a constatat că pct.2 al deciziei sus menționată este ilegală din următoarele considerente. În pct.2 al deciziei menționate mai sus Consiliul raional Soroca decide că se apreciază neconsiderabil prejudiciul cauzat bugetului Consiliul Raional Soroca prin sumele enumerate în sesizare după cum urmează:

2.1. 195000, 0 lei - servicii de proiectare.

2.2. 2928365,38 – lucrări de construcție executare.

2.3. 7518,28 – achiziționarea serviciilor de control de autor al proiectului.

4. La caz a subliniat prevederile art. 126 Cod Penal al Republicii Moldova nr.985/2002 care stabilește modul de determinare a caracterului considerabil sau esențial al daunei, urmează a fi aplicate doar în cadrul unui proces penal, iar organul de urmărire penală în cadrul procesului penal trebuie să ia în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei,

iar în cazul prejudicierii drepturilor și intereselor ocrotite de lege - gradul lezării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

5. În ascensiunea celor enumerate supra, reiterează că, actele administrative emise/adoptate de un organ colegial (la caz, consiliul raional) nu pot fi puse la baza determinării caracterului considerabil al prejudiciului cauzat prin infracțiune prin prisma art.126 din Codul penal. Or, anume Centrul Național Anticorupție îi revine sarcina de a determina toate aceste circumstanțe și în urma analizei probelor administrate, inclusiv urmare a cererilor și informațiilor prezentate de către victimă cu privire la prejudiciul cauzat, trebuie să se expună asupra prejudiciului cauzat bugetului de stat, având în vedere că executarea bugetelor locale, au impact direct asupra bugetului de stat astfel în cazul dat consideră că, Consiliul raional Soroca a adoptat pct.2 al deciziei sus menționate cu încălcarea prevederilor legislației în vigoare.

6. Solicită reclamantul anularea pct.2 a deciziei nr.7/12 din 30 septembrie 2022 "Cu privire la sesizarea Direcției Generale Teritoriale "Nord" al Centrului Național Anticorupție al RM nr. 12/3113 din 10.08.2022".

Poziția părâtului:

7. La data de 28.12.2022, a fost înregistrată referința (f.d.14-17) depusă de Președintele raionului Soroca Rusnac Veaceslav prin care ultimul și-a manifestat dezacordul cu acțiunea înaintată indicând că, Consiliul Raional Soroca la data de 30 septembrie 2022 a adoptat Decizia nr.7/12 "Cu privire la sesizarea Direcției Generale Teritoriale „Nord” al Centrului Național Anticorupție al RM nr. 12/3113 din 10.08.2022". La 03 noiembrie 2022 Oficiul Teritorial Soroca al Cancelariei de Stat a notificat Consiliul raional, solicitând anularea pct. 2 al deciziei nr.7/12 din 30 septembrie 2022, ca fiind ilegal, motivând că în pct. 2 al deciziei, Consiliul raional Soroca decide că se apreciază neconsiderabil prejudiciul cauzat bugetului Consiliului raional prin sumele enumerate în sesizare. În temeiul Legii nr.436/2006 privind administrația publică locală, Președintele raionului Soroca a inițiat proiectul de decizie cu privire la notificările Oficiului teritorial Soroca al Cancelariei de Stat pentru ședința ordinară a Consiliului raional din 29 noiembrie 2022. În cadrul ședinței, la propunerea consilierului raional dl Victor Ciuvaga, proiectul de decizie nominalizat a fost exclus de pe ordinea de zi cu votul majorității consilierilor prezenți, astfel notificările nu au fost examinate. La ședința extraordinară din data de 30 septembrie 2022 a fost adoptată Decizia nr.7/12 în temeiul sesizării Direcției Generale Teritoriale „Nord” al Centrului Național Anticorupție al RM nr.12/3113 din 10 august 2022, prin care au fost informați că, Direcția urmărire penală a DGT „Nord” a CNA are în procedură de exercitare a urmăririi penale cauza nr.2022970187 începută de către DUP a DGT Nord a CNA, în temeiul unei bănuieli rezonabile privind comiterea infracțiunilor prevăzute de Codul penal, în baza existenței bănuielii rezonabile a faptelor că, factorii de decizie din cadrul Consiliului raional, care în conformitate cu prevederile art.123 Cod penal, întrunesc calitățile de persoane publice și cu funcție de demnitate publică au folosit intenționat situația de serviciu, având în gestiune banii alocați de către Consiliul raional pentru construcția stadionului de fotbal din sat. Rublenița. Prin sesizarea nominalizată s-a solicitat Consiliului raional examinarea de către organul deliberativ al administrației publice locale la cea mai recentă ședință ordinară, preținsele încălcări reflectate în sesizare, stabilite în cadrul procesului penal, sub aspectul aprecierii considerabilității prejudiciului cauzat unității administrativ teritoriale.

8. În contextul celor expuse consideră că, Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat nu a pătruns în esență și nu a studiat materialele la proiectul de decizie deoarece conform art.126 alin.(2) din Codul penal, *caracterul considerabil sau esențial al daunei cauzate se stabilește luându-se în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei, iar în cazul*

prejudicierii drepturilor și intereselor ocrotite de lege - gradul lezării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Astfel, din prevederea enunțată rezultă că caracterul daunei (considerabil sau esențial) este determinat de către victimă. Privitor la subiectul dat s-a expus și Curtea Constituțională prin Hotărârea nr.22 din 27.06.2017, prin care s-a statuat următoarele. "98. În același timp, Curtea observă că legiuitorul a instituit la art.126 alin. (2) din Codul penal criterii subiective de delimitare între daune „considerabile” și daune „esențiale”, care se apreciază doar în funcție de însemnătatea bunurilor pentru victimă și alte circumstanțe care influențează starea sa materială. Prin urmare a subliniat că, în sesizarea Direcției Generale Teritoriale „Nord” al Centrului Național Anticorupție al RM nr. 12/3113 din 10 august 2022, se menționează expres că se efectuează urmărirea penală pe cauză penală nr.2022970187.

9. A mai specificat că, atât în cadrul ședinței extraordinare din 30 septembrie 2022 cât și a comisiilor de specialitate ale Consiliului raional, în timpul dezbaterilor, decizia nr.7/12 a fost dur criticată de consilieri și s-a solicitat secretarului raionului să solicite opinia Cancelariei de Stat și Centrului Național Anticorupție (scrisoarea nr.102/1-18/1122 din 31 octombrie 2022) iar pînă în prezent Centrul Național Anticorupție nu a răspuns la solicitarea dată, iar de la Cancelaria de Stat la data de 10 noiembrie 2022 a primit răspunsul cu nr.29-78-10893, prin care au menționat că, Cu referire la demersul privind determinarea caracterului daunei cauzate, ca urmare a încălcărilor financiare la solicitarea Direcției Generale Teritoriale „Nord” al Centrului Național Anticorupție, prezintă anexat opiniile Ministerului Justiției și Ministerului Finanțelor asupra subiectului vizat Răspunsul Ministerului Justiției nr. 03/2864 din 25.03.2022-1 filă și Răspunsul Ministerului Finanțelor nr. 04-03/308/445 din 29.03.2022-2file respectiv, ambele Ministere au examinat demersul Oficiului teritorial Orhei al Cancelariei de Stat referitor la oportunitatea aprecierii de către consiliile locale a caracterului considerabil sau esențial al daunei cauzate în urma încălcărilor financiare determinate în rezultatul inspectărilor corespunzătoare, expunându-se reieșind din competențele sale funcționale. Consilierii raionali examinând proiectul deciziei privind examinarea notificărilor din 29 noiembrie 2022 și răspunsurile Ministerelor nominalizate, s-au abținut de la examinarea proiectului de decizie, deoarece nici Cancelaria de Stat nu s-a pronunțat clar asupra chestiunii date, însă a anexat două răspunsuri contradictorii, care nu au nici o legătură cu Decizia nr.7/12 din 30 septembrie 2022 "Cu privire la sesizarea Direcției Generale Teritoriale „Nord” al Centrului Național Anticorupție al RM nr. 12/3113 din 10.08.2022".

10. În contextul celor expuse consideră că, Oficiul teritorial Soroca a Cancelariei de Stat s-a bazat pe răspunsul Ministerului Justiției, motivând că actele administrative emise de un organ colegial (la caz, consiliul raional) nu pot fi puse la baza determinării caracterului considerabil al prejudiciului cauzat prin infracțiune prin prisma art.126 din Codul penal. Astfel remarcă că, la baza determinării caracterului considerabil al prejudiciului cauzat bugetului raional, în nici un caz nu au servit actele administrative emise de Consiliul raional, iar aprecierea caracterului considerabil sau esențial al daunei cauzate bugetului raional nu au fost determinate în urma încălcărilor financiare depistate în rezultatul inspectărilor, ci acțiunile persoanelor publice.

11.Solicită, respingerea acțiunii înaintată de Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat privind anularea pct.2 al Deciziei nr.7/12 din 30 septembrie 2022 "Cu privire la sesizarea Direcției Generale Teritoriale „Nord” al Centrului Național Anticorupție al RM nr. 12/3113 din 10.08.2022", ca fiind neîntemeiată.

Referitor la admisibilitatea acțiunii.

12. Prin Legea nr.116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova și în conformitate cu art. 257 alin. (1) Cod administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

13. Conform art. 207 alin. (1) și (2) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sînt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs. Acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special cînd: a) există o hotărîre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeuri de drept; b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeuri de drept sau că între părți s-a încheiat o tranzacție de împăcare; c) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeuri de drept; d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.209; e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art.17; f) nu sînt întrunite condițiile prevăzute la art.208; g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens; h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art.211 alin.(1) și (2) și art.212 alin.(1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

14. Conform art. 208 alin. (1) Cod administrativ, în cazurile prevăzute de lege, pînă la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

15. Conform art. 209 alin. (1) Cod administrativ, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel.

16. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia.

17. Conform art. 61 alin. (1) și (2) al Legii nr.436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, activitatea autorităților administrației publice locale de nivelurile întâi și al doilea, precum și a celor din cadrul unității teritoriale autonome cu statut juridic special este supusă controlului administrativ în temeiul Constituției, al prezentei legi și al altor acte legislative. Controlul administrativ al activității autorităților administrației publice locale vizează respectarea Constituției, a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, a prezentei legi și a altor acte normative atât de către autoritățile administrației publice locale de nivelurile întâi și al doilea, cât și de către funcționarii acestora.

18. Conform art. 63 alin. (1) al Legii citate, de organizarea controlului administrativ al activității autorităților administrației publice locale este responsabilă Cancelaria de Stat, acesta fiind exercitat nemijlocit de Cancelaria de Stat sau de oficiile sale teritoriale, conduse de reprezentanții Guvernului în teritoriu.

19. În conformitate cu art. 68 alin. (1)-(4) al Legii nr.436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, în cazul în care consideră că un act emis de autoritatea administrației publice locale este ilegal, oficiul teritorial al Cancelariei de Stat notifică autorității locale emitente referitor la ilegalitatea actului controlat, cerînd modificarea sau abrogarea lui totală sau parțială. În cazul exercitării controlului obligatoriu al legalității, sesizarea oficiului teritorial al Cancelariei de Stat trebuie făcută într-un termen de 30 de zile de la data primirii copiei de pe act. În termen de 30 de zile de la data primirii notificării, autoritatea locală emitentă trebuie să modifice sau să abroge actul contestat. În cazul în care, în termenul stabilit la alin.(3), autoritatea locală emitentă și-a menținut poziția sau nu a reexaminat actul contestat, oficiul teritorial al Cancelariei de Stat poate sesiza instanța de contencios administrativ în termen de 30 de zile de la data primirii notificării refuzului de a modifica sau de a abroga actul contestat sau în cazul tăcerii autorității locale emitente în termen de 60 de zile de la data notificării cererii de modificare sau de abrogare a actului în cauză.

20. Cu referire la normele de drept citate instanța de judecată va aprecia că cererea de chemare în judecată a fost depusă cu respectarea competenței jurisdicționale și materiale, procedurii extrajudiciare și a termenului de adresare în instanța de judecată, prevăzute de art. 68 al Legii nr.436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală.

21. Subliniază instanța de contencios administrativ că prezenta acțiune a fost formulată de Cancelaria de Stat, prin intermediul oficiului teritorial competent, în vederea exercitării controlului de stat asupra activității administrației publice locale, în temeiul art. 63 alin. (1) al Legii nr.436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală.

22. Drept urmare, autoritatea de control exercită controlul administrativ doar asupra actelor administrative care pot fi supuse controlului în temeiul art. 64 al Legii nr.436- XVI din 28 decembrie 2006, fiind, conform legii subiect de sesizare, în temeiul art. 203 Cod administrativ (în vigoare la momentul adoptării actului administrativ), care prevede că participanți la proces sînt: a) părțile; b) persoanele atrase în proces de instanța de judecată; c) alți subiecți investiți de lege cu drept de sesizare. Cu toate că procesul administrativ se desfășoară între persoana care se pretinde vătămată printr-un act administrativ și autoritatea administrativă, categoria acțiunilor inițiate de Oficiile teritoriale se judecă în procedura contenciosului administrativ cu aplicarea normelor impuse de Legea specială.

23. Instanțele de judecată inițiază procesul judiciar, în care calitatea de reclamant o au oficiile teritoriale ale Cămarilor de Stat, în condițiile art. 68 alin. (1)-(4) al Legii nr.436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, ținând cont de faptul că Oficiul teritorial acționează în interesul public.

24. Instanța de judecată notează că, în esență Cămarile de Stat nu invocă propriul drept lezată prin actul administrativ contestat solicitând anularea acestuia, ea acționează în interesul public, iar dreptul de a acționa în instanță cu o acțiune în anulare îi este conferit prin legea specială, art. 68 din Legea nr.436-XVI din 28 decembrie 2006, citată supra.

25. În privința competenței instanței de judecată la examinarea acțiunii în contenciosul administrativ, se constată că competența în conformitate cu prevederile art. 191 alin. (1) și art. 196 alin. (1) Cod administrativ revine Judecătorei Soroca (sediul Central), or, decizia contestată are caracter individual deoarece nu instituie reguli de aplicare obligatorii pentru un număr nedeterminat de situații identice, ci doar pentru situația sesizării Direcției Generale teritoriale "Nord" al Centrului Național Anticorupție privind aprecierea considerabilității prejudiciului cauzat bugetului local și unității administrativ teritoriale

26. În consecință, instanța de contencios administrativ concluzionează că în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (2) din Codul administrativ, acțiunea Oficiului Teritorial Soroca al Cămarilor de Stat a Republicii Moldova înaintată împotriva Consiliului raional Soroca "Cu privire la sesizarea Direcției Generale Teritoriale "Nord" al Centrului Național Anticorupție al RM nr. 12/3113 din 10.08.2022", este depusă cu respectarea prevederilor art. 191 alin. (1), art. 192 alin. (2) și art. 196 alin. (1) Cod administrativ, reprezintă o acțiune în contestare în conformitate cu prevederile art. 206 alin. (1) lit. a) Codul administrativ. Or, elementul central al obiectului acțiunii în contestare constă în anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual, deci, acțiunea a trecut testul admisibilității.

Poziția părților în ședința de judecată:

27. În ședința de judecată, reprezentantul Oficiului Teritorial Soroca al Cămarilor de Stat, Celac Larisa fiind prezentă la examinarea cauzei și-a menținut poziția inițială invocată în cererea de chemare în judecată, că în opinia sa decizia nr. 7/12 din 30 septembrie 2022 "Cu privire la sesizarea Direcției Generale Teritoriale "Nord" al Centrului Național Anticorupție al RM nr. 12/3113 din 10.08.2022" este ilegală, urmând a fi anulată din motivele indicate în cererea de chemare în judecată.

28. Reprezentanții Consiliului raional Soroca Mărți Alina și Zabian Stela în ședința de judecată au solicitat respingerea cererii ca neîntemeiată susținând motivele invocate în referința depusă.

29. Reprezentantul persoanei terțe Direcția Generală teritorială "Nord" al Centrului Național Anticorupție Baraboi Vitalie în cadrul examinării cauzei a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată ca neîntemeiată cu menținerea deciziei nr. 7/12 din 30 septembrie 2022.

Referitor la fondul acțiunii instanța de judecată constată următoarea stare de drept și de fapt.

30. Audiind explicațiile participanților la proces, studiind materialele dosarului, apreciind pretențiile formulate în acțiune în raport cu probele prezentate, administrându-le relevanța și temeinicia prin prisma legislației ce guvernează raportul juridic litigios, instanța de contencios administrativ consideră necesar de a respinge acțiunea reclamantului, reieșind din următoarele considerente.

31. Potrivit art. 224 Cod administrativ, alin.(1) Examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: (a) în baza unei acțiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum și o eventuală decizie de soluționare a cererii prealabile, dacă acestea sânt ilegale și prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale; (b) în baza unei acțiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă și obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emiteră a actului este întemeiată; (c) în baza unei acțiuni în realizare, obligă la acțiune, tolerare sau inacțiune, dacă o astfel de pretenție a reclamantului este întemeiată; (d) în baza unei acțiuni în constatare, constată existența sau inexistența unui raport juridic ori nulitatea unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ, dacă raportul juridic există sau, respectiv, nu există ori actul administrativ individual sau contractul administrativ este nul; (e) în baza unei acțiuni de control normativ, anulează în tot sau în parte actul administrativ normativ, dacă acesta este ilegal, sau constată nulitatea acestuia, dacă acesta este nul; (f) respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sânt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit.a)–e).

32. În corespundere cu prevederile art. 22 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

33. Conform art.195 Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

34. Conform art.218 Cod administrativ, examinarea și soluționarea în fond a acțiunii în contencios administrativ are loc conform prevederilor Codului de procedură civilă, cu următoarele excepții: a) examinarea și soluționarea acțiunii în contencios administrativ are loc în ședință publică, iar în cazuri de excepție stabilite de lege – în ședință închisă. Participanții la proces se citează; în citație se comunică locul, data și ora ședinței. Dacă participanții la proces convin de comun acord, examinarea și soluționarea acțiunii în contencios administrativ are loc în procedură scrisă; b) instanța de judecată acceptă probele prezentate după termenul stabilit în faza de pregătire pentru examinarea în fond a acțiunii în contencios administrativ, numai dacă participanții la proces justifică și probează imposibilitatea prezentării probelor în termenul stabilit de instanță; c) participanții la proces care s-au prezentat cel puțin o dată în ședința de judecată pe parcursul examinării acțiunii în contencios administrativ sau au efectuat acte de procedură în contextul examinării acțiunii în contencios administrativ nu pot invoca lipsa citației pentru efectuarea

actelor de procedură la o dată ulterioară; d) neprezentarea la şedinţa de judecată, fără motive temeinic justificate, a participanţilor şi/sau a reprezentanţilor lor nu împiedică soluţionarea acţiunii în contenciosul administrativ.

35. Potrivit art. 219 alin. (1)-(4) Cod administrativ, instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi. Instanţa de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greşelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete şi pentru depunerea tuturor declaraţiilor necesare constatării şi aprecierii stării de fapt. Instanţa de judecată indică asupra aspectelor de fapt şi de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanţi la proces. Instanţa de judecată nu are dreptul să depăşească limitele pretenţiilor din acţiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanţi la proces. Instanţa de judecată poate avea o discuţie juridică cu participanţi la proces sau poate da în scris indicaţii cu privire la situaţia de drept a cauzei examinate.

36. În corespundere cu prevederile art. 22 alin. (1) din Codul administrativ, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

37. Conform art. 5 din Codul administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale şi normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum şi a operaţiunilor administrative realizate de autorităţile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii şi se aplică nemijlocit legea.

38. Potrivit art. 39 alin. (2) din Codul administrativ, orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.

39. Conform art. 189 alin. (1)-(3) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ. În cazurile prevăzute de lege, precum şi în scopul revendicării drepturilor ce reies dintr-un contract administrativ, acţiunea în contencios administrativ poate fi înaintată şi de autoritatea publică.

40. Astfel, potrivit art. 206 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, o acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare).

41. Prin prisma Codului administrativ, instanţa de judecată nu verifică numai legalitatea unui act administrativ ci realizează verificarea exercitării de către autoritatea publică a întregii activităţi, a dreptului discreţionar. Prin drept discreţionar al autorităţii publice se înţelege, pe de o parte, puterea pe care o are autoritatea publică în baza legii să hotărască fie necesitatea actului însuşi, fie cuprinsul lui, fie momentul alcătuirii lui, în funcţie de interesul general pe care trebuie să-l satisfacă continuu şi permanent serviciul public şi pe de altă parte posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluţii posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziţie legală. Exerciţarea dreptului discreţionar nu permite desfăşurarea unei activităţi administrative arbitrare.

42. Astfel, instanţa de judecată analizează dacă, în procesul activităţii sale decizionale, materializată prin totalitatea actelor administrative individuale şi normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum şi a operaţiunilor administrative, autoritatea publică a realizat dreptul discreţionar:

- 1) cu respectarea limitelor de competenţă şi regulilor de procedură instituite de lege;
- 2) cu luarea în considerare tuturor faptelor relevante;
- 3) conform scopului acordat prin lege.

43. În accepțiunea art.225 Cod administrativ, verificarea de către instanța de judecată a exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică:

a) și-a exercitat dreptul discreționar – se constată faptul acțiunii/ inacțiunii autorității publice;

b) a luat în considerare toate faptele relevante – circumstanță care se referă la verificarea legalității în fond al activității autorității administrative;

c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar, și

d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege – circumstanțe care se referă la respectarea condițiilor de ordin procedural și a regulilor în materia competenței stabilite de lege.

44. Totodată, în conformitate cu art. 130 alin. (1)-(4) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

45. În speță, materialele cauzei atestă că, urmare a sesizării nr.12/3113 din 10.08.2022 (f.d.9-12, dosar administrativ) Centrul Național Anticorupție a solicitat examinarea la cea mai recentă ședință ordinară pretenziile încălcări și anume (servicii de proiectare în sumă de 195 000,00 lei, livrări de construcție executate în sumă de 2928365,38 lei și achiziționarea serviciilor de control de autor al proiectului în sumă de 7518,28 lei) sub aspectul aprecierii considerabilității prejudiciului cauzat bugetului local și unității administrativ teritoriale în urma acțiunilor descrise.

46. La data de Consiliul raional Soroca a adoptat/emis nr. 7/12 din 30 septembrie 2022 "Cu privire la sesizarea Direcției Generale Teritoriale "Nord" al Centrului Național Anticorupție al RM nr. 12/3113 din 10.08.2022" (f.d.8, dosar administrativ).

47. Potrivit deciziei nominalizate Consiliul raional Soroca a decis la pct.1 că, se ia act de sesizarea Direcției Generale Teritoriale „Nord” al Centrului Național Anticorupție al RM nr. 12 3113 din 10.08.2022 conform anexei.

2. Se apreciază neconsiderabil prejudiciul cauzat bugetului Consiliul Raional Soroca prin sumele enumerate în sesizare, după cum urmează:

2.1 195 000.0 lei - servicii de proiectare;

2.2 2 928 365.38 lei - lucrări de construcție executate;

2.3 7 518.28 lei - achiziționarea serviciilor de control de autor al proiectului;

3. Se desemnează dl Iurie Tănase, vicepreședinte al raionului, ca reprezentant al Consiliului Raional Soroca precum și a entității publice în calitate de partea vătămată în cadrul efectuării urmăririi penale pe cauza penală nr.2022970187.

4. Angajații cu funcții executive și de răspundere să examineze încălcările reflectate, precum și recapitularea prevederilor actelor normative ce reglementează segmentele de activitate în cadrul cărora au fost admise încălcări, în scopul respectării întocmai a prevederilor în vigoare și neadmiterii pe viitor a unor încălcări similare.

5. Controlul asupra executării prezentei decizii se pune în sarcina dnr Rusnac Veaceslav, Președinte al raionului Soroca.

6. Prezenta decizie intră în vigoare la data includerii în Registrul de Stat al actelor locale, totodată se comunică prin transmiterea copiilor;

- Președintelui raionului Soroca;

- Direcție Finanțe;

- Direcției Generale Teritoriale „Nord” al Centrului Național Anticorupție a. RM.

48. În contextul pretențiilor deduse judecării, instanța de judecată reține că articolul 62 alin.(1) și (2) al Legii privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006, statuează că controlul administrativ se întemeiază pe următoarele principii: a) exercitarea acestuia numai potrivit procedurilor și în cazurile prevăzute de legislația în vigoare; b) respectarea proporționalității între amploarea intervenției autorității de control și importanța intereselor pe care le protejează; c) neadmiterea limitării dreptului autorității administrației publice locale de a administra în mod autonom, în condițiile legii, afacerile ce țin de propria competență. Controlul administrativ vizează, în principal, legalitatea activității autorităților administrației publice locale.

49. În accepțiunea art.63 alin.(1) al Legii nominalizate, de organizarea controlului administrativ al activității autorităților administrației publice locale este responsabilă Cancelaria de Stat, acesta fiind exercitat nemijlocit de Cancelaria de Stat sau de oficiile sale teritoriale, conduse de reprezentanții Guvernului în teritoriu.

50. Dispozițiile art.64 alin.(1) lit.a) și alin.(1¹) al Legii sus-indicate statuează că controlului obligatoriu sînt supuse următoarele acte ale autorităților administrației publice locale: a) deciziile consiliilor locale de nivelurile întîi și al doilea. Actele menționate la alin.(1) vor fi supuse controlului obligatoriu de către Cancelaria de Stat prin intermediul Registrului de stat al actelor locale.

51. Urmare a controlului obligatoriu de legalitate conform prerogativelor art.64 al Legii privind administrația publică locală nr.436-XVI din 28.12.2006 și "Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea oficiilor teritoriale ale Cancelariei de stat", aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 845 din 18 decembrie 2009, Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat a efectuat controlul de legalitate al deciziei nr. 7/12 din 30 septembrie 2022 "Cu privire la sesizarea Direcției Generale Teritoriale "Nord" al Centrului Național Anticorupție al RM nr. 12/3113 din 10.08.2022", iar la data de 09 noiembrie 2022 Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat a înaintat Consiliului raional Soroca notificarea nr. 1304/OT9-306 prin care a solicitat abrogarea deciziei nr. 7/13 din 30 septembrie 2022 (f.d.4).

52. Din conținutul răspunsului nr.i02/1-18/1656 din 05 decembrie 2022 Consiliul raional Soroca a informat Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat că, notificările nr. 1304/OT9-301 și nr. 1304/OT9-306 vor fi examinate la ședința ordinară a Consiliului raional Soroca, care se va desfășura la 29 noiembrie 2022 (f.d.7) respectiv, în cadrul ședinței ordinare la propunerea Consilierului raional Ciuvaga Victor, proiectul de decizie "Cu privire la notificările Oficiului teritorial Soroca al Cancelariei de Stat a fost exclus de pe ordinea de zi cu votul majorității consilierilor prezenți, astfel notificările date nu au fost examinate.

53. La data de 29 noiembrie 2022 Consiliul raional Soroca a emis proiectul de decizie "Cu privire la notificările Oficiului teritorial Soroca al Cancelariei de Stat nr. 1304/OT9-301 din 03.11.2022 și nr. 1304/OT9-306 din 09.11.2022 (f.d.3, dosar administrativ) dar prin avizul Comisiei pentru buget, finanțe și administrarea patrimoniului s-a constatat la pct.4 că comisia a propus Consiliului raional să nu adopte proiectul deciziei în cauză (f.d.16, dosar administrativ).

54. Având în vedere faptul că, nu a primit răspuns la notificarea înaintată, reclamantul Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat la 21 decembrie 2022 a depus prezenta acțiune în instanță, solicitând anularea deciziei Consiliului raional Soroca nr. 7/12 din 30 septembrie 2022 „Cu privire la sesizarea Direcției Generale Teritoriale al Centrului Național Anticorupție al RM nr.12/3113 din 10.08.2022” invocând aceleași motive ca și în notificare, precum că decizia contestată a fost adoptată cu încălcarea prevederilor legislației în vigoare și anume art.126 Cod penal.

55. Astfel, analizând temeiul acțiunii sub aspectul prevederilor legale invocate în raport cu afirmațiile părții pârâte, rezultă că Decizia Consiliului raional Soroca nr.7/12 din 30

septembrie 2022 ”Cu privire la sesizarea Direcției Generale Teritoriale ”Nord” al Centrului Național Anticorupție al RM nr. 12/3113 din 10.08.2022” a fost emisă fără abatere de la legislație, proiectul de decizie a fost însoțit de nota informativă și a fost redactat în conformitate cu Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală.

56. Reieșind din prevederile art. 3 alin.(1) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, rezultă că administrarea publică în unitățile administrativ-teritoriale se întemeiază pe principiile autonomiei locale, descentralizării serviciilor publice, eligibilității autorităților publice locale și consultării cetățenilor în probleme locale de interes deosebit. (2) Autoritățile administratei publice locale beneficiază de autonomie decizională, organizațională, gestionară și financiară, au dreptul la inițiativă în tot ceea ce privește administrarea treburilor publice locale, exercitându-și în condițiile legii, autoritatea în limitele teritoriului administrat.(3) Aplicarea principiilor enunțate în prezentul articol nu poate afecta caracterul unitar și indivizibil al statului.

57. Conform art. 14 alin. (1) Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 ”privind administrația publică locală”, Consiliul local are drept de inițiativă și decide, în condițiile legii, în toate problemele de interes local, cu excepția celor care țin de competența altor autorități publice. Printre principalele competențe ale consiliului local se enumeră administrarea bunurilor domeniului public și ale celui privat ale satului (comunei), orașului (municipiului).

58. Potrivit art. 41 alin. 1 din Legii privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006, Consiliul raional este autoritatea reprezentativă și deliberativă a populației raionului.

59. Instanța mai reiterează și prevederile art.109 alin. (1) și (2) al Constituției RM, administrația publică în unitățile administrativ-teritoriale se întemeiază pe principiile autonomiei locale, ale descentralizării serviciilor publice, ale eligibilității autorităților administrației publice locale și ale consultării cetățenilor în problemele locale de interes deosebit. Autonomia privește atât organizarea și funcționarea administrației publice locale, cât și gestiunea colectivităților pe care le reprezintă.

60. Pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi stabilite la art. 4 alin.(3) al Legii privind descentralizarea administrativă, Autoritățile publice locale de nivelurile întâi și al doilea, în limitele legii, dispun de libertate deplină de acțiune în reglementarea și gestionarea oricărei chestiuni de interes local care nu este exclusă din competența lor și nu este atribuită unei alte autorități. Alte competențe proprii autorităților publice locale pot fi atribuite acestora numai prin lege.

61. Prin urmare, analizând temeiurile de drept și circumstanțele de fapt expuse, instanța de judecată denotă că, în prerogativa Consiliului raional Soroca este aprecierea prejudiciului cauzat bugetului consiliului.

62. Din conținutul răspunsului nr.04-03/308/445 din 29.03.2022 Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova la adresarea Cămarilor de stat înregistrată cu nr. 29-83-2612 din 14.03.2022 a comunicat că, în conformitate cu art.126 alin.(2) din Codul penal, caracterul considerabil sau esențial al daunei cauzate se stabilește luându-se în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei, iar în cazul prejudicierii drepturilor și intereselor ocrotite de lege - gradul lezării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Astfel, din prevederea enunțată rezultă că caracterul daunei (considerabil sau esențial) este determinat de către victimă. Prin urmare, ținând cont de faptul că sarcina de a reglementa gravitatea vătămării rezultate din comiterea unei fapte penale și valoarea pagubei revine legiuitorului, Curtea consideră necesar să emită o Adresă către Parlament în vederea stabilirii în legea penală a unui prag valoric al daunelor considerabile și esențiale pentru excluderea estimărilor subiective. Totodată, pînă la instituirea de către legiuitor a unui prag valoric al daunelor esențiale și considerabile, mărimea acestora va constitui limitele care se încadrează între

daunele în proporții mici și daunele în proporții mari (a se vedea Hotărîrea Curții Constituționale nr.22 din 27.06.2017).

63. Astfel, reieșind din cadrul legal enunțat, instanța de judecată reține că, prin adoptarea Deciziei Consiliului raional Soroca nr. 7/12 din 30 septembrie 2022 "Cu privire la sesizarea Direcției Generale Teritoriale "Nord" al Centrului Național Anticorupție al RM nr. 12/3113 din 10.08.2022" este urmărit scopul de a aprecia considerabilitatea prejudiciului cauzat bugetului local și unității administrativ teritoriale.

64. În atare ordine de idei, instanța reține că Curtea Constituțională s-a expus la subiectul dat prin Hotărîrea nr.22 din 27.06.2017 prin care a statuat următoarele: "98 în același timp, Curtea observă că legiuitorul a instituit la art.126 alin.(2) din Codul penal criterii subiective de delimitare între daune *"considerabile"* și daune *"esențiale"*, care se apreciază doar în funcție de însemnătatea bunurilor pentru victimă și alte circumstanțe care influențează starea sa materială. Curtea constată că o reglementare expresă privind cuantumul daunelor *"esențiale"* și *"considerabile"* a existat în redacția inițială a Codului penal, adoptat la 18 aprilie 2002, însă care a fost exclusă prin Legea nr.211 din 29 martie 2003. Subliniază că, în exercitarea competenței de legiferare în materie penală, legiuitorul trebuie să țină seama de principiul, potrivit căruia incriminarea unei fapte trebuie să intervină ca ultim resort în protejarea unei valori sociale, ghidându-se după principiul *"ultima ratio"*. Curtea reține că, din perspectiva principiului *"ultima ratio"* în materie penală, nu este suficient să se constate că faptele incriminate aduc atingere valorii sociale ocrotite, ci această atingere trebuie să prezinte un anumit grad de intensitate, de gravitate, care să justifice sancțiunea penală.

65. Totodată, în cazul din speță instanța va reitera că, chiar dacă în anumite circumstanțe determinarea de către victimă a caracterului daunei ar putea influența asupra faptului dacă acțiunea/inacțiunea persoanei culpabile constituie o componentă de infracțiune, prevăzută de Codul penal, în cazul din speță aceasta va rămâne doar o opinie a victimei și nu poate influența asupra mersului urmăririi penale și nici a necesității de a întreprinde măsuri în vederea recuperării prejudiciului cauzat.

66. Conform art. 22 alin. (1) din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, problemele de pe ordinea de zi a ședinței consiliului local se examinează de către acesta dacă sunt însoțite de avizul sau raportul comisiei de specialitate a consiliului și, după caz, de raportul sau avizul primăriei și/sau al subdiviziunii de resort a serviciului public descentralizat sau a celui desconcentrat, precum și de sinteza recomandărilor recepționate în cadrul consultării publice.

67. Pct. 41 al Regulamentului-cadru privind constituirea și funcționarea consiliilor locale și raionale aprobat prin Legea nr. 457 din 14 decembrie 2003, proiectele de decizii cu materialele de însoțire se transmit spre avizare comisiilor de specialitate ale consiliului, compartimentelor de specialitate ale primăriei și serviciilor publice desconcentrate și descentralizate în vederea întocmirii unui raport. Pct. 43 al Regulamentului citat statuează că, proiectele de decizii și alte propuneri, însoțite de avizul comisiei de specialitate și de raportul compartimentului de specialitate al primăriei și al serviciilor publice, se înscriu pe ordinea de zi și se supun dezbaterii și votului consiliului în ședința ordinară a acestuia.

68. Conform pct. 17 lit. c) din Regulamentul – cadru, comisia de specialitate întocmește avize asupra proiectelor de decizii privind problemele examinate, pe care le prezintă consiliului totodată, conform pct. 15 din același Regulament, deciziile comisiei au un caracter de recomandare pentru consiliul respectiv.

69. Astfel, instanța de judecată denotă că nota informativă la proiectul de decizie "Cu privire la sesizarea Direcției Generale Teritoriale "Nord" al Centrului Național Anticorupție al RM nr. 12/3113 din 10.08.2022" (f.d.17 din dosarul administrativ) întrunește condițiile prevăzute de legislația în vigoare, respectiv în speță definește clar care sunt condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului, în cazul dat proiectul de decizie

pe lângă nota informativă a fost solicitat avizul Comisiei pentru buget, finanțe și administrarea patrimoniului din 28.09.2022, Comisia pentru întrebări juridice și administrație publică din 27.09.2022 și Comisia pentru dezvoltarea economică și a infrastructurii, amenajarea teritoriului și protecția mediului din 28.09.2022 (f.d.18, 19, 20 dosar administrativ) respectiv, a fost acordat aviz pozitiv proiectului de decizie.

70. Astfel, călăuzindu-se de prevederile art. 224 alin.(1) lit. f) Cod administrativ, instanța de judecată,

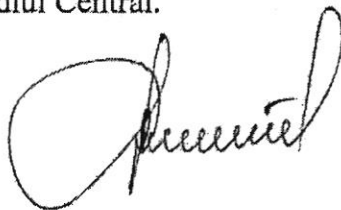
A H O T Ă R Ă T :

Se respinge ca fiind neîntemeiată acțiunea Oficiului teritorial Soroca al Cancelariei de Stat către Consiliul raional Soroca, terț Direcția Generală Teritorială "Nord" al Centrului Național Anticorupție, cu privire la anularea parțială a actului administrativ.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Bălți, prin intermediul Judecătoriei Soroca sediul Central, în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Motivarea apelului se prezintă la Curtea de Apel Bălți în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la Judecătoria Soroca, sediul Central.

**Președintele de ședință
Judecătorul**

Cristina Botnaru

CURTEA DE APEL BĂLȚI
DECIZIE
În numele Legii

05 decembrie 2023

municipiul Bălți

Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți
în componență:

președintele ședinței, judecătorul Stela Procopciuc,
judecătoria Natalia Chircu și Elena Grumeza,
grefier Cristina Svaracevschi,

examinând în ședință publică cererii de apel declarată de Cancelaria de Stat, Oficiul Teritorial Soroca împotriva hotărârii judecătorei Soroca, sediul Central din 20 aprilie 2023 emisă în cauza civilă la acțiunea în contencios administrativ înaintată Cancelaria de Stat, Oficiul Teritorial Soroca către Consiliul raional Soroca privind anularea actului administrativ,

CONSTATĂ:

Pretențiile reclamantului:

1. La 21 decembrie 2022 Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată în instanța de contencios administrativ către Consiliul raional Soroca prin care solicită:
 - ✓ anularea pct. 2 al deciziei nr. 7/12 din 30 septembrie 2022 „Cu privire la sesizarea Direcției Generale Teritoriale Nord al Centrului Național Anticorupție al RM nr. 12/3113 din 10.08.2022”.
2. În motivarea cererii de chemare în judecată a invocat că, la data de 30 septembrie 2022, Consiliul raional Soroca a adoptat decizia nr.7/12 din 30 septembrie 2022 "Cu privire la sesizarea Direcției Generale Teritoriale "Nord" al Centrului Național Anticorupție al RM nr. 12/3113 din 10.08.2022". Președintele raionului Soroca a fost notificat de către Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat la data de 09 noiembrie 2022 cu nr. 1304/OT9 - 301 privind ilegalitatea deciziei nominalizate. Prin scrisoarea nr.i02/1-18/1656 din 05 decembrie 2022 secretarul consiliul raional a informat că notificarea Oficiului teritorial Soroca al Cancelariei de stat nr. 1304/OT9-306 Președintele raionului a inițiat și a înaintat spre examinare la ședința ordinară a Consiliului raional Soroca din 29 noiembrie 2022. În cadrul ședinței ordinare a Consiliului raional Soroca, la propunerea consilierului raional Ciuvaga Victor, proiectul de decizie Cu privire la notificările Oficiului teritorial Soroca al Cancelariei de Stat a fost excluse de pe ordinea de zi cu votul majorității consilierilor prezenți, astfel notificările date nu au fost examinate.

3. Urmare a controlului de legalitate, Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat a constatat că pct.2 al deciziei sus menționată este ilegală din următoarele considerente. În pct.2 al deciziei menționate mai sus Consiliul raional Soroca decide că se apreciază neconsiderabil prejudiciul cauzat bugetului Consiliul Raional Soroca prin sumele enumerate în sesizare după cum urmează:
- ✓ 195000, 0 lei - servicii de proiectare.
 - ✓ 2928365,38 – lucrări de construcție executare.
 - ✓ 7518,28 – achiziționarea serviciilor de control de autor al proiectului.
4. La caz a subliniat prevederile art. 126 Cod Penal al Republicii Moldova nr.985/2002 care stabilește modul de determinare a caracterului considerabil sau esențial al daunei, urmează a fi aplicate doar în cadrul unui proces penal, iar organul de urmărire penală în cadrul procesului penal trebuie să ia în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei, iar în cazul prejudicierii drepturilor și intereselor ocrotite de lege - gradul lezării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.
5. În ascensiunea celor enumerate supra, reiterează că, actele administrative emise/adoptate de un organ colegial (la caz, consiliul raional) nu pot fi puse la baza determinării caracterului considerabil al prejudiciului cauzat prin infracțiune prin prisma art.126 din Codul penal. Or, anume Centrul Național Anticorupție îi revine sarcina de a determina toate aceste circumstanțe și în urma analizei probelor administrate, inclusiv urmare a cererilor și informațiilor prezentate de către victimă cu privire la prejudiciul cauzat, trebuie să se expună asupra prejudiciului cauzat bugetului de stat, având în vedere că executarea bugetelor locale, au impact direct asupra bugetului de stat astfel în cazul dat consideră că, Consiliul raional Soroca a adoptat pct.2 al deciziei sus menționate cu încălcarea prevederilor legislației în vigoare.
6. În drept își întemeiază acțiune pe prevederile articolelor 68 alin. (4) 83 din Legea nr. 436-XVI din 28.12.2006 privind administrația publică locală, 206 alin. (1), art. 278 CPC, articolele 7, 166, 203, 204, 206, 208 alin. 1), 224 din Codul administrativ.
7. Prin încheierea Judecătoriei Soroca, sediul central din 08 februarie 2023 a fost atras în proces în calitate terț, Direcția Generală "Nord" al Centrului Național de Anticorupție. (f.d.37).

Poziția instanței de fond:

8. Prin hotărârea Judecătoriei Soroca, sediul central din 20 aprilie 2023 s-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea Oficiului teritorial Soroca al cancelariei de Stat către Consiliul raional Soroca, terț Direcția Generală Teritorială „Nord” al Centrului Național Anticorupție, cu privire la anularea parțială a actului administrativ.

Solicitările apelantului și verificarea condițiilor de admisibilitate a apelului:

9. La 21 aprilie 2023, Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat a contestat hotărârea judecătoriei Soroca, sediul Florești din 20 aprilie 2023 în ordine de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a cererii de chemare în judecată.

10. Conform art. 231 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile judecătorești adoptate în contenciosul administrativ pot fi contestate cu apel.
11. Potrivit art.232 alin.(1), (2) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termenul de 30 zile de la data notificării hotărârii motivate.
12. Din actele cauzei rezultă că dispozitivul hotărârii atacate cu apel a fost pronunțat la 20 aprilie 2023, apelul fiind declarat la 21 aprilie 2023, iar hotărârea motivată a fost expediată apelantului prin poșta electronică la 21 august 2023, apelul motivat a fost înregistrat la 06 septembrie 2023, circumstanțe în care, instanța de apel constată că cererea de apel întrunește condițiile cu privire la respectarea termenului prevăzut de Legislația în vigoare.
13. La fel, la etapa examinării admisibilității cererii de apel, colegiul civil a verificat din oficiu dacă: hotărârea în fond poate fi contestată cu apel, apelul a fost depus de o persoană împuternicită și dacă cererea de apel corespunde exigențelor legale stabilite la art. 233 alin. 1) și 2) Cod administrativ și art. 234 alin. 1 Cod administrativ.
14. În circumstanțele date, din analiza normelor de drept sus-indicate, în coroborare cu circumstanțele de fapt a litigiului dedus judecătii, instanța de apel a stabilit că cererea de apel depusă împotriva hotărârii judecătorești Soroca, sediul Florești din 20 aprilie 2023 este admisibilă, iar, grație acestui fapt, urmează să se expună asupra temeiniciei acestuia.

Argumentele părților:

15. În motivarea cererii de apel, Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat a invocat că, la 30 septembrie 2022 „Cu privire la sesizarea Direcției generale teritoriale „Nord” al Centrului Național Anticorupție al RM nr. 12/3113 din 10.08.2022”. Președintele raionului Soroca a fost notificat de către Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat la data de 09 noiembrie 2022 cu nr. 1304/OT9 – 301 privind ilegalitatea deciziei menționate.
16. Menționează că, Consiliul raional prin scrisoarea nr. i02/1-18/1656 din 05 decembrie 2022 apelantul a fost informat că notificarea Oficiului teritorial Soroca al Cancelariei de Stat nr. 1304/OT9-306 președintele raionului a inițiat și înaintat spre examinare la ședința ordinară a Consiliului raional Soroca din 29 noiembrie 2022.
17. Respectiv în cadrul ședinței ordinare a Consiliului raional Soroca, la propunerea consilierului raional Ciuviga Victor, proiectul de decizie „Cu privire la notificările Oficiului teritorial Soroca al Cancelariei de Stat au fost excluse de pe ordinea de zi cu votul majorității consilierilor prezenți, astfel, notificările date nu au fost examinate.
18. În susținerea cerințelor sale apelantul a făcut trimitere la prevederile articolelor 21, 31, 118 Cod administrativ, art. 112 alin. (2) Constituția RM.
19. În cadrul ședinței instanței de apel, apelantul Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat, fiind legal citat nu s-a prezentat. Însă prin cererea de apel a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa (f.d.64).

20. Reprezentantul intimatului Consiliul raional Soroca, Mărîi Alina a solicitat respingerea apelului cu menținerea hotărârii Judecătoreiei Soroca, sediul Florești din 20 aprilie 2023. A explicat că proiectul de decizie prin care urma să fie admisă sesizarea Cancelariei de Stat și să fie anulată decizia contestată nu a fost finalizat, deoarece consilierii au optat pentru respingerea acestui proiect.
21. Terțul Direcția generală Teritorială „Nord” al centrului Național Anticorupție nu s-a prezentat, însă a fost legal citat prin intermediul poștei electronice.
22. Astfel, ținând cont că părțile care au fost citate legal au solicitat examinarea cauzei în lipsa sa, Colegiul civil în temeiul art. 239 alin. (2) Codul administrativ, consideră posibilă examinarea cauzei în absența celor neprezenți, or neprezentarea participanților la proces nu împiedică instanța de apel să decidă în privința apelului.

Aprecierii instanței de apel:

23. Analizând legalitatea hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de apel și materialelor din dosar, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți consideră posibilă de admitere cererea de apel, din considerentele următoare.
24. În conformitate cu art.240 alin.(1) lit. c) Cod administrativ, examinând cererea de apel, instanța de apel casează integral hotărârea primei instanței și emite o nouă decizie.
25. Potrivit art.194 alin.(1) Cod administrativ, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.
26. În conformitate cu prevederile art.231 alin. (2) din Codul administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.
27. Suplimentar, Colegiul specializat scoate în evidență că în conformitate cu prevederile art. 219 alin. (1)-(4) Cod administrativ, (1) instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. (2) Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. (3) Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces. (4) Instanța de judecată poate avea o discuție juridică cu participanții la proces sau poate da în scris indicații cu privire la situația de drept a cauzei examinate.
28. Potrivit art.22 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

29. Conform art.195 Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169-171.
30. În conformitate cu art.130 alin. (1)-(4) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.
31. Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres, obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
32. Respectiv, conform practicii CEDO instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze doar la însușirea motivelor și concluziilor date de instanța inferioară. (*Hirro Balani c. Spaniei*, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; *Georgiadis v. Greciei* nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).
33. Materialul probatoriu administrat de instanța de fond, denotă următoarea stare de fapt:
34. Astfel, ca urmare a sesizării nr.12/3113 din 10.08.2022 (f.d.9-12, dosar administrativ) Centrul Național Anticorupție a solicitat examinarea la cea mai recentă ședință ordinară pretinsele încălcări și anume (servicii de proiectare în sumă de 195 000,00 lei, livrări de construcție executate în sumă de 2928365,38 lei și achiziționarea serviciilor de control de autor al proiectului în sumă de 7518,28 lei) sub aspectul aprecierii considerabilității prejudiciului cauzat bugetului local și unității administrativ teritoriale în urma acțiunilor descrise.
35. La data de Consiliul raional Soroca a adoptat/emis nr. 7/12 din 30 septembrie 2022 „Cu privire la sesizarea Direcției Generale Teritoriale „Nord” al Centrului Național Anticorupție al RM nr. 12/3113 din 10.08.2022”.
36. Potrivit acestei decizii Consiliul raional Soroca a decis de a lua act de sesizarea Direcției Generale teritoriale „Nord” al Centrului Național Anticorupție al RM nr. 12/3113 din 10.08.2022, conform anexei. Și la punctul 2 este stipulat că, a fost apreciat ne considerabil prejudiciul cauzat bugetului Consiliului raional Soroca prin sumele enumerate în sesizare, și anume: 195 000 lei – servicii de proiectare; 2 928 365,38 lei – lucrări de construcție executate; 7 518,28 – achiziționarea serviciilor de control de autor al proiectului.
37. În contextul pretențiilor deduse judecării, instanța de apel reține că în temeiul art.61 alin.(1)-(4) al Legii privind administrația publică locală nr.436 din 28.12.2006, activitatea autorităților administrației publice locale de nivelurile întâi și al doilea, precum și a celor din cadrul unității teritoriale autonome cu statut

juridic special este supus controlului administrativ în temeiul Constituției, al prezentei legi și al altor acte legislative.

38. Controlul administrativ al activității autorităților administrației publice locale vizează respectarea Constituției, a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, a prezentei legi și a altor acte normative atât de către autoritățile administrației publice locale de nivelurile întâi și al doilea, cât și de către funcționarii acestora. Controlul administrativ include controlul legalității și controlul oportunității activității autorităților administrației publice locale. Controlul administrativ se efectuează din oficiu sau la cerere.
39. Articolul 62 alin.1,2 al aceleiași Legi statuează că controlul administrativ se întemeiază pe următoarele principii: a) exercitarea acestuia numai potrivit procedurilor și în cazurile prevăzute de legislația în vigoare; b) respectarea proporționalității între amploarea intervenției autorității de control și importanța intereselor pe care le protejează; c) neadmiterea limitării dreptului autorității administrației publice locale de a administra în mod autonom, în condițiile legii, afacerile ce țin de propria competență.
40. Controlul administrativ vizează, în principal, legalitatea activității autorităților administrației publice locale.
41. În accepțiunea art.63 alin.(1) al Legii nominalizate, de organizarea controlului administrativ al activității autorităților administrației publice locale este responsabilă Cancelaria de Stat, acesta fiind exercitat nemijlocit de Cancelaria de Stat sau de oficiile sale teritoriale, conduse de reprezentanții Guvernului în teritoriu.
42. Potrivit dispozițiilor art.64 alin.(1) și alin.(1¹) al legii sus-indicate, controlului obligatoriu sunt supuse următoarele acte ale autorităților administrației publice locale: a) deciziile consiliilor locale de nivelurile întâi și al doilea; b) actele normative ale primarului, ale președintelui raionului și ale pretorului; c) actele privind organizarea licitațiilor și actele privind atribuirea de terenuri; d) actele de angajare și cele de încetare a raporturilor de serviciu sau de muncă ale personalului administrației publice locale; e) actele care implică cheltuieli sau angajamente financiare de peste 30 mii lei – în unitatea administrativ-teritorială de nivelul întâi și de peste 300 mii lei – în unitatea administrativ-teritorială de nivelul al doilea; f) actele emise în exercitarea unei atribuții delegate de stat autorităților administrației publice locale. Actele menționate la alin.(1) vor fi supuse controlului obligatoriu de către Cancelaria de Stat prin intermediul Registrului de stat al actelor locale.
43. În corespundere cu art. 68 din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006, (1) în cazul în care consideră că un act emis de autoritatea administrației publice locale este ilegal, oficiul teritorial al Cancelariei de Stat notifică autorității locale emitente ilegalitatea actului controlat, cerând modificarea sau abrogarea lui totală sau parțială. (2) Oficiul teritorial al Cancelariei de Stat notifică autoritatea administrației publice locale în termen de: a) 30 de zile de la data includerii actului în Registrul de stat al actelor locale – în cazul controlului obligatoriu și facultativ; b) 30 de zile de la data primirii cererii de efectuare a controlului – în cazul controlului solicitat de autoritatea administrației publice locale sau de persoana

vătămată. (3) În termen de 30 de zile de la data primirii notificării, autoritatea locală emitentă trebuie să modifice sau să abroge actul contestat. (4) În cazul în care, în termenul stabilit la alin.(3), autoritatea locală emitentă și-a menținut poziția sau nu a reexaminat actul contestat, oficiul teritorial al Cancelariei de Stat poate sesiza instanța de contencios administrativ în termen de 30 de zile de la data primirii notificării refuzului de a modifica sau de a abroga actul contestat sau în cazul tăcerii autorității locale emitente în termen de 60 de zile de la data notificării cererii de modificare sau de abrogare a actului în cauză.

44. Urmare a controlului obligatoriu de legalitate conform prerogativelor art. 64 al Legii privind administrația publică locală nr.436-XVI din 28.12.2006, 09 noiembrie 2022 Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat a înaintat Consiliului raional Soroca notificarea nr. 1304/OT9-306, prin care a solicitat abrogarea deciziei nr. 7/13 din 30 septembrie 2022 „Cu privire la sesizarea Direcției Generale Teritoriale „Nord” al Centrului Național Anticorupție al RM nr. 12/3113 din 10.08.2022”, cu informarea în termen de 30 de zile despre rezultatele examinării (f.d.4).
45. Drept temei de ilegalitate a deciziei, Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat în notificare a invocat faptul că, actele administrative emise/adoptate de un organ colegial (la caz, Consiliu raional) nu pot fi puse la baza determinării caracterului considerabil al prejudiciului cauzat prin infracțiune prin prisma art. 126 Cod penal. Or, anume Centrului Național Anticorupție îi revine sarcina de a determina toate aceste circumstanțe și în urma analizei probelor administrate, inclusiv urmare a cererilor și informațiilor prezentate de către victimă cu privire la prejudiciul cauzat, trebuie să se expună asupra prejudiciului cauzat bugetului de stat, având în vedere că executarea bugetelor locale, au impact direct asupra bugetului de stat.
46. Potrivit răspunsului nr. i02/1-18/1656 din 05 decembrie 2022 Consiliul raional Soroca a informat Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat că, notificările nr. 1304/OT9-301 și nr. 1304/OT9-306 vor fi examinate la ședința ordinară a Consiliului raional Soroca, care se va desfășura la 29 noiembrie 2022, respectiv, în cadrul ședinței ordinare la propunerea Consilierului raional Ciuvaga Victor, proiectul de decizie „Cu privire la notificările Oficiului teritorial Soroca al Cancelariei de Stat a fost exclus de pe ordinea de zi cu votul majorității consilierilor prezenți, astfel notificările date nu au fost examinate.
47. La data de 29 noiembrie 2022 Consiliul raional Soroca a emis proiectul de decizie „Cu privire la notificările Oficiului teritorial Soroca al Cancelariei de Stat nr. 1304/OT9-301 din 03.11.2022 și nr. 1304/OT9-306 din 09.11.2022 dar prin avizul Comisiei pentru buget, finanțe și administrarea patrimoniului s-a constatat la pct.4 că comisia a propus Consiliului raional să nu adopte proiectul deciziei în cauză.
48. Având în vedere faptul că, nu a primit răspuns la notificarea înaintată, reclamantul Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat la 21 decembrie 2022 a depus prezenta acțiune în instanță, solicitând anularea deciziei Consiliului raional Soroca nr. 7/12 din 30 septembrie 2022 „Cu privire la sesizarea Direcției Generale Teritoriale al Centrului Național Anticorupție al RM nr.12/3113 din 10.08.2022” invocând aceleași motive ca și în notificare, precum că decizia contestată a fost adoptată cu încălcarea prevederilor legislației în vigoare și anume art.126 Cod penal.

49. Prin hotărârea Judecătoria Soroca, sediul central din 20 aprilie 2023 s-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea Oficiului teritorial Soroca al cancelariei de Stat către Consiliul raional Soroca, terț Direcția Generală Teritorială „Nord” al Centrului Național Anticorupție, cu privire la anularea parțială a actului administrativ.
50. În termenul stabilit de lege Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă.
51. Potrivit art. 189 aliniatele (1), (3) Cod administrativ, (1) Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. (3) În cazurile prevăzute de lege, precum și în scopul revendicării drepturilor ce reies dintr-un contract administrativ, acțiunea în contencios administrativ poate fi înaintată și de autoritatea publică.
52. Potrivit art. 206 alin.(1) lit. a) Cod administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare).
53. Colegiul menționează că, prevederile art. 126 Cod penal, care stabilește modul de determinare a caracterului considerabil sau esențial al daunei, urmează a fi aplicate doar în cadrul unui proces penal, iar organul de urmărire penală în cadrul procesului penal trebuie să ia în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor la întreținere, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei, iar în cazul prejudicierii drepturilor și intereselor ocrotite de lege – gradul lezării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.
54. Totodată, conform art. 31 Cod administrativ, actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate.
55. În conformitate cu art. 118 Cod administrativ, (1) motivarea este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esențiale de drept și de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Motivarea trebuie să se refere și la argumentele expuse în cadrul audierii. (2) Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde: a) motivarea în drept – temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul; b) motivarea în fapt – oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreționar, dacă este cazul; c) în cazul actelor administrative defavorabile – o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigații, probe, audieri, opinii ale participanților contrare conținutului final al actului etc. (3) Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual și condiționează legalitatea acestuia. (4) Motivarea nu este obligatorie în cazul în care: a) autoritatea publică admite o petiție în totalitate fără ca prin decizia de soluționare a ei să fie afectate drepturile sau interesele legitime ale altor persoane; b) acest lucru este prevăzut expres de

lege; sau c) autoritatea publică emite acte administrative individuale de același fel într-un număr mai mare sau automatizat și, conform circumstanțelor de fapt ale cazului în parte, nu se cere o motivare.

56. Articolul 21 Cod administrativ prevede că, (1) autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative. (2) Exercitarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. (3) Autoritățile publice și instanțele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor și a libertăților persoanelor decât în cazurile și în condițiile expres stabilite de lege.
57. În conformitate cu art. 112 alin. (2) Constituția RM, consiliile locale și primarii activează, în condițiile legii, ca autorități administrative autonome și rezolvă treburile publice din sate și orașe.
58. Prin urmare, Colegiul notează că ținând cont de emiterea de către Consiliul raional Soroca a deciziei nr. 7/12 din 30 septembrie 2022 „Cu privire la sesizarea Direcției Generale Teritoriale al Centrului Național Anticorupție al RM nr.12/3113 din 10.08.2022”, rezultă că Consiliul raional Soroca prin emiterea actului administrativ supus litigiului, și-a extins sfera competenței, or, la caz nu era în competența Consiliului raional Soroca să determine caracterul considerabil al prejudiciului cauzat bugetului, aceste acțiuni fiind de competența altor autorități publice – organelor de urmărire penală, instanțe de judecată, reieșind din actele, înscrisele prezentate în scopul determinării acestui prejudiciu.
59. Mai mult decât atât, pornind de la principiile de bază ale autorității publice locale stipulate în art. 3 din Legea nr. 436 din 28.12.2006, (1) administrarea publică în unitățile administrativ-teritoriale se întemeiază pe principiile autonomiei locale, descentralizării serviciilor publice, eligibilității autorităților publice locale și consultării cetățenilor în probleme locale de interes deosebit. (2) Autoritățile administrației publice locale beneficiază de autonomie decizională, organizațională, gestionară și financiară, au dreptul la inițiativă în tot ceea ce privește administrarea treburilor publice locale, exercitându-și, în condițiile legii, autoritatea în limitele teritoriului administrat.
60. Este de menționat că respectarea prevederilor cadrului normativ este obligatoriu pentru toți participanții la acest proces, iar autoritatea publică nu este complet liberă în utilizarea dreptului discreționar. Mai mult, acțiunea administrativă trebuie să se bazeze pe o decizie discreționară cuvenită, fapt ce reiese în special, din prevederile art. 137 alin. (1) Cod administrativ, în exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul.
61. În contextul celor menționate supra, acțiunea în contencios administrativ formulată de Oficiul teritorial Soroca al Cămarilor de Stat este întemeiată.
62. Față de cele ce preced, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră necesar de a casa integral hotărârea Judecătorei Soroca sediul central din 20 aprilie 2023, cu emiterea unei noi decizii, potrivit căreia acțiunea în contencios administrativ se respinge.

63. Potrivit art.244 alin.1 Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.
64. Articolul 245 Cod administrativ reglementează că recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.
65. conducând-se de prevederile art. 240 alin.(1) lit. c) din Codul administrativ,

decide:

Casează integral hotărârii judecătorei Soroca, sediul Central din 20 aprilie 2023 și se emite o nouă decizie:

Anulează pct. 2 din Decizia nr.7/12 din 30 septembrie 2022 „cu privire la sesizarea Centrului Național Anticorupție, Direcția generală teritorială „Nord” nr.12/3113 din 10.08.2022” emisă de Consiliul raional Soroca.

Decizia este executorie, cu drept de recurs la Curtea Supremă de justiție în termen de 2 luni de la pronunțarea deciziei motivate.

Președintele completului,

Judecător:

Stela Procopciuc

Judecătorii:

Natalia Chircu

Elena Grumeza

Copia corespunde originalului.

Digitally signed by Chircu Natalia
Date: 2024.01.24 09:47:51 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Consiliul raional Soroca,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de Cancelaria de Stat,
Oficiul Teritorial Soroca împotriva Consiliului raional Soroca cu privire la
contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 05 decembrie 2023 a Curții de Apel Bălți

(Dosarul nr. 3ra-250/24
NR. PIGD 2-22186875-01-3ra-14032024)

Recursul este vădit neîntemeiat. Art. 246 alin. (2) lit. h) din Codul administrativ.
Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare
a ei.

Judecătoria Soroca, sediul central (jud. C. Botnaru)
Curtea de Apel Bălți (S. Procopciuc, N. Chircu, E. Grumeza)

06 mai 2026

Textul corespunde originalului

CONSILIUL RAIONAL SOROCA
Data <u>15. 05. 2026</u> 1
Indicele <u>02/1-181/1802</u>

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de Consiliul raional Soroca,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Oxana Parfeni, *Președinte*,

Ion Munteanu

Diana Stănilă, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 21 decembrie 2022 Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată către Consiliul raional Soroca prin care a solicitat anularea pct. 2 al deciziei nr. 7/12 din 30 septembrie 2022 „Cu privire la sesizarea Direcției Generale Teritoriale Nord al Centrului Național Anticorupție al RM nr. 12/3113 din 10.08.2022”.

2. În motivarea acțiunii a invocat că la 30 septembrie 2022 Consiliul raional Soroca a adoptat decizia nr.7/12 din 30 septembrie 2022 „Cu privire la sesizarea Direcției Generale Teritoriale Nord al Centrului Național Anticorupție al RM nr. 12/3113 din 10.08.2022”.

3. Președintele raionului Soroca a fost notificat de către Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat la data de 09 noiembrie 2022 cu nr. 1304/OT9 - 301 privind ilegalitatea deciziei nominalizate.

4. Prin scrisoarea nr.i02/1-18/1656 din 05 decembrie 2022 secretarul consiliul raional a informat că Președintele raionului a inițiat și a înaintat spre examinare la ședința ordinară a Consiliului raional Soroca din 29 noiembrie 2022 proiectul de decizie cu privire la notificările Oficiului teritorial Soroca. În cadrul ședinței ordinare a Consiliului raional Soroca, la propunerea consilierului raional Ciuvaga Victor, proiectul de decizie „Cu privire la notificările Oficiului teritorial Soroca al Cancelariei de Stat” a fost exclusă de pe ordinea de zi cu votul majorității consilierilor prezenți, astfel notificările date nu au fost examinate.

5. Urmare a controlului de legalitate, Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat a constatat că pct.2 al deciziei menționate este ilegală din următoarele considerente.

6. În pct.2 al deciziei, Consiliul raional Soroca decide că se apreciază neconsiderabil prejudiciul cauzat bugetului Consiliului raional Soroca prin sumele enumerate în sesizare după cum urmează:

- 195 000, 0 lei - servicii de proiectare;
- 2 928 365,38 – lucrări de construcție executare;
- 7 518,28 – achiziționarea serviciilor de control de autor al proiectului.

7. La caz, reclamantul a subliniat prevederile art. 126 Cod penal al Republicii Moldova nr.985/2002, care stabilește că modul de determinare a caracterului considerabil sau esențial al daunei, urmează a fi aplicate doar în cadrul unui proces penal, iar organul de urmărire penală în cadrul procesului penal trebuie să ia în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea

materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale.

8. Astfel, consideră că actele administrative adoptate de un organ colegial (la caz, consiliul raional) nu pot fi puse la baza determinării caracterului considerabil al prejudiciului cauzat prin infracțiune prin prisma art.126 din Codul penal. Or, anume Centrului Național Anticorupție îi revine sarcina de a determina toate aceste circumstanțe și în urma analizei probelor administrate, inclusiv urmare a cererilor și informațiilor prezentate de către victimă cu privire la prejudiciul cauzat, trebuie să se expună asupra prejudiciului cauzat bugetului de stat, având în vedere că executarea bugetelor locale, au impact direct asupra bugetului de stat. Astfel, în cazul dat, consideră că, Consiliul raional Soroca a adoptat pct. 2 din decizia menționată cu încălcarea prevederilor legislației în vigoare.

9. Prin încheierea Judecătoriei Soroca, sediul central din 08 februarie 2023 a fost atras în proces în calitate de terț Direcției Generale Teritoriale Nord al Centrului Național Anticorupție.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

10. Prin hotărârea Judecătoriei Soroca, sediul central din 20 aprilie 2023 s-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea depusă de Oficiului teritorial Soroca al Cancelariei de Stat.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

11. La 21 aprilie 2023 Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat a contestat cu apel hotărârea Judecătoriei Soroca, sediul central din 20 aprilie 2023, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

12. Prin decizia din 05 decembrie 2023 a Curții de Apel Bălți s-a admis apelul declarat de Oficiul teritorial Soroca. S-a casat hotărârea Judecătoriei Soroca, sediul central din 20 aprilie 2023 și s-a emis o hotărâre nouă prin care s-a anulat pct. 2 din decizia nr.7/12 din 30 septembrie 2022 „Cu privire la sesizarea Centrului Național Anticorupție, Direcția generală teritorială „Nord” nr. 12/3113 din 10.08.2022” emisă de Consiliul raional Soroca.

13. Instanța de apel a reiterat că, drept temei de ilegalitate a deciziei contestate, Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat a invocat faptul că actele administrative emise de un organ colegial, cum este Consiliul raional, nu pot sta la baza determinării caracterului considerabil al prejudiciului cauzat prin infracțiune, în sensul art. 126 Cod penal.

14. În acest sens, instanța de apel a reținut că determinarea acestor circumstanțe revine exclusiv Centrului Național Anticorupție, care, în cadrul procesului penal și în urma analizei probelor administrate, inclusiv a informațiilor prezentate de victimă, urmează să se pronunțe asupra existenței și întinderii

prejudiciului cauzat bugetului de stat, având în vedere impactul execuției bugetelor locale asupra acestuia.

15. Totodată, instanța de apel a subliniat că prevederile art. 126 Cod penal, referitoare la stabilirea caracterului considerabil sau esențial al daunei, sunt aplicabile exclusiv în cadrul procesului penal. În acest cadru, organul de urmărire penală urmează să ia în considerare valoarea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială a acesteia, veniturile, persoanele aflate la întreținere, precum și alte circumstanțe relevante, inclusiv gradul de lezare a drepturilor și libertăților fundamentale.

16. În conformitate cu art. 112 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, consiliile locale și primarii activează, în condițiile legii, în calitate de autorități administrative autonome, competente să soluționeze treburile publice locale.

17. Prin urmare, instanța de apel a constatat că, prin emiterea deciziei nr. 7/12 din 30 septembrie 2022, Consiliul raional Soroca și-a depășit sfera de competență, întrucât determinarea caracterului considerabil al prejudiciului nu intră în atribuțiile unei autorități deliberative locale, ci aparține organelor de urmărire penală și instanțelor de judecată.

18. Deși autoritățile administrației publice locale beneficiază de autonomie decizională, organizațională, gestionară și financiară, în temeiul art. 3 din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006, această autonomie se exercită exclusiv în limitele competențelor stabilite de lege.

19. Prin urmare, actul administrativ contestat contravine principiului legalității, fiind emis cu depășirea competenței legale.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

20. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 08 februarie 2024 Consiliul raional Soroca a depus recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

21. Recurentul a invocat interpretarea eronată a legii de către instanța de apel. A susținut că art. 126 Cod penal nu prevede expres că actele administrative emise de un organ colegial nu pot fi puse la baza determinării caracterului considerabil al prejudiciului cauzat prin infracțiune prin prisma art. 126 Cod penal. Prerogativa determinării caracterului considerabil al prejudiciului revine exclusiv Consiliului raional Soroca, ca victimă.

22. Prin referința din 20 martie 2024 intimatul Oficiul Teritorial Soroca a solicitat respingerea recursului.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

23. Art. 245 din Codul administrativ relevă că:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

24. Art. 244 alin. (1) din Codul administrativ:

„Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

25. Art. 245¹ alin. (1) și (3) din Codul administrativ:

„Recursul este admis dacă:

- a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;
- b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;
- c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;
- d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;
- e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;
- f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin. (1) lit. d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.”

26. Art. 246 alin. (1) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.”

27. Art. 246 alin. (2) lit. h) din Codul administrativ:

„Recursul se declară inadmisibil în special când: recursul este vădit neîntemeiat.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

28. Cu referire la termenul depunerii recursului, Curtea de Apel Bălți la data de 24 ianuarie 2024 a notificat recurentului decizia motivată (f.d. 81). Astfel, recursul depus la 08 februarie 2024 este în termen.

29. Din analiza prevederilor art. 245¹ – 246 din Codul administrativ, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

30. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne

deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

31. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

32. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că motivele de casare, invocate în recursul depus de Consiliul raional Soroca, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Bălți și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea cronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta ar fi arbitrară sau că s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

33. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de Consiliul raional Soroca conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate minuțios de către Curtea de Apel Bălți, fiind apreciate în mod corespunzător.

34. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 §1 al Convenției.

35. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Bălți și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

36. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicări eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Bălți, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unui asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

37. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel,

motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

38. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmers c. Suediei* 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

39. În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Consiliul raional Soroca.

40. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 230 și 246 alin. (2) lit. h) din Codul administrativ

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Consiliul raional Soroca.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Oxana Parfeni

Judecători

Ion Munteanu

Diana Stănilă